

zabačena preko naslona stolice, unazad, poslužitelj drži s obe ruke baštenske makaze kojima inače poravnava zelenu ogradu. Direktor je na hodniku, čujem kako njegovi masovni donovi odlučno lupaju. Večeras je dežuran. Poslužiteljeva žena poteže jače, gušim se, poslužitelj mi zalazi za leđa, sada ih ne vidim. Onda se makaze sklope prvi put (taj zvuk), pa još jednom. Držeći krajeve stegnute crnim gumicama, poslužiteljeva žena mi spušta pletenice u krilno. Poslužitelj oduvava dlačice s oštih ivica i ide do vrata da vikne: »Gotovo je, gospodine! On ulazi i gleda me. Ja gledam njega i gledam pletenice. Vadih jednu od dve svoje maramice i povezujem zajedno obe pletenice, odsečeni krajevi da se ne rasipaju. Idem u spavaonicu. U uglu dvorišta, tamo gde nije popločano ciglom, raste grm pasje ruže. Pored njega stojim usred noći. Na proleće kada bude lep, kada bude cvetao...

3. POST SCRIPTUM

Kratak okrepljujući san. Nađoh se u dvorani neke biblioteke s dugim redovima tamnih polica punih knjiga u tamnim povezima. Neka žena je vadila knjigu po knjigu i pokazivala mi ih. Razgovarale smo, ali sam ja u tu zgradu ušla samo zato što se nalazila prekoputa zgrade koju sam želela da vidim. Zapravo njene prozore, iza kojih sam htela da vidim jednu osobu. Gledala sam knjige ovlaš i sećam se da mi se biblioteka dopala samo zato što je sve bilo strogo tamno, bez ružnih omota na knjigama i bez šarenih plakata. Stalno sam se okretala prema prozorima kroz koje sam mogla videti fasadu zgrade prekoputa. A onda je neko pozvao bibliotekarku i ona je prestala da govori. Otišla je sležući ramenima i smešeći se. Potrčala sam prema prozoru s kojeg mi se učinilo da ću najbolje videti prozore zgrade prekoputa i odjednom se nađoh na stepeništu koje je vodilo u predvorje. Nisam mogla da se zaustavim. U blagom luku sam pala na hladan, kamen pod i ostala ležeći na boku. Neki mladi čovek je prošao pored mene, ne čudeći se. Onda se nađoh na klupi, sedeći sa svojim ocem, pred samom zgradom koju sam želela da vidim. Videla sam kroz prozor ono lice. Sedeli smo na klupi, licem okrenuti prema zgradi. Iza leđa nam je projurio tramvaj. Onda smo se našli u autobusu, u stvari ne u autobusu, već u nekoj otvorenoj kočiji, na zavijutku. Kada se kočija zaustavila na stanici, poljubih oca u obraz, ustajući sa sedišta pored njega i rekoh mu: »Ja ću ovde sići«. On je rekao samo: »Dobro«. Pojurih nazad da nađem onu zgradu, one prozore i ono lice koje sam za kratko opazila. Bila sam sigurna da sam upamtila put kojim je kočija prošla. Skrenuh desno, ali zasu me neko cveće. Vazduh je bio pun sitnih cvetova, lebdeli su i ništa se nije videlo. Vratih se do raskrsnice s koje sam potrčala. Sada je svuda bilo zagašeno od sitnih cvetova. Prepoznah neka ko mesto odakle je autobus produžio kada sam sišla. Pođoh ulicom koja se udaljavala pravo od raskrsnice, mada mi se učinilo nemoguće da je autobus došao odatle (stalno mešam autobus i kočiju). Vazduh je još uvek bio pun sitnih cvetova, ali onda se naglo raščistio prostor oko mene i ugledala sam seosko dvorište. Svo je bilo okrećeno belo, ograda i kuća. U sredini dvorišta bio je beli sto s jednom nogom i s okruglom pločom. Ugledala sam seljake u belim košuljama koje su im visile preko pantalona i nasmešenu seljanku s belom kapićom na glavi. Prvo sam pomislila kako je ovde sve belo i čisto i kako je tišina. Onda me uhvatilo strah da neću moći pronaći put nazad, put do one zgrade iza čijih prozora je ostalo ono lice koje sam morala ponovo da vidim. Seljaci su me umirivali. Probudilo me kucanje na vratima. Bio je u pitanju telefonski poziv.

IZBOR IZ POEZIJE IVA SVETINE

*Ležim; četiri konja uz krevet ržu. Sude mi u ime istorijske istine.
Novembar je kad počnu besneti. U repovima zaznajem skrivene žene.
Pozlaćeni sudija, slepi jahač pravde, presvlači se u kobilu. Gola i puna govana klizi mi
naspram. Bedrima stiskam njeno napućeno slepo lice. Usne svlače glavicu. Telo, to hiljadugođe
temperature, topli voleći stupnjevi; dijagram koitiranja. Muholovka života zevajućeg u sekundi.*

(Plovi na jagodi pupa magnolija od zlatnih vladinih palata)

*Hvala ti što živiš u mojoj Kući hleba. Gledam
ti lice i rad prstiju pastira ovaca
mog tela došlog iz drugih svetova
iz drugih prostora zlatnookih plamenova orgazma,
hleba, gaseće žedi krečnjaka, kamena njištećeg
još pre no što dleto po njim pâsti začinje. Iz dubina,
iz panjeva sunca, iz uzvišene ljubavi, od slada
svetotajstva drhteće, kao boja tananih reči,
krkih belih sijalica sećanja cveća na kišu
koja je nahranila tvoju sliku.*

(Botičeli)

Jedi me Agalisu, tamni kolute ustiju crnačkih poljubaca;
ustiju koja su ruke, miveni dlanovi atlasa kojim uvijaš
moje tamno telo, jedi me.
Moja si spora, tamna i slatka smrt, iznikla duginom
biljkom sa zlatastim listićima pčela, pukotine vazduha
kroz koje kapljem, jedi me.
Pij me, belino; kada bih samo jednu veštinu znao,
odveo bih srce tamno u šetnju po afričkoj kiši,
poveo kroz kapi metalnog vina koje žari lament,
suze Hristove, vezuvsko grožđe, k senegalskim
momama od žada; pij me.
Jedi moju tamnu kožu koja se kruni ljubljena ocem suncem,
moje stope, plave stope, zaspale u nebesnom pesku Lezbosa, jedi.
Jedi me! uronio sam u tamno lice, od očiju sav sam,
narančna jezgra antracitnih morskih ježeva jedi.
Tamna materija sam, dahom oživela kada je vetrom pogladiš,
lepeza senki sam, koja mokrim prstima razmiče vazduha dom,
da me svučenoj jedeš
dok ležim na tvojoj tamnoj postelji okružen libijskim grožđicama,
blistavim kao smrtonosne muve, očiju krunisanih lapisom, jedi me.
Pregršt tamne vode sam, noćas, tacna s belim pismom
tvojoj dragani, noćas, bakarna jagoda u tvom jonu;
Agalisu, jedi me!

(Plovi na jagodi...)

Samo malo etra! nečujnog vetra, i otvaraju se već sveži žuljevi
čežnje a duša bolećiva zanjiha lišće jasike
u moćnom horu Planine plavih obrisa. U jezgru majčinom
podmetnuh usta opojnom šećeru, lisice se pritajihu
u mladom bukviku, i tu namirisah navalu biljne reke.

(Heliks i Tibija)

Jedem oprane prste koji su već segnuli u brazdu tvog
sardanapalskog tela koje je izvilo totem materinstva
iz usta noćne pustinje. Sokovi tvog svolovila bejahu
sveta vodica, bezbrojem prstiju izbušena polulopta
svetog mira. U crkvi sv. Maje pio sam tu najposećeniju
tečnost raspetog.

(Heliks i Tibija)

Telo se smeje, pospano, prazno, ukrašeno kao
koža gajdi, zasejana iglicama trnaca,
crnim pegama kroz koje izdiše i blista
topla harmonija, bilo elektrike. Botičelijeva
krv je boja varnica vazduha, na putu u svetlost
rasutog pirinča. Uši su usta, cesta muzike,
kapi usijano bele boje etra, neba vlasni
melodije.

(Botičeli)

Za pesmu je dovoljna slutnja, lepa kao kornjača
usred tihe žege, životinja svetlosti, usijane beline,
sazrela u kolevci krvlju rezbarenoj,
u gnezdu večne tišine i sjaja, skrivena
pod zlatnim dlanom. U crnom dvorcu tvog
oca pročitah pesmu. Otkuda dolaziš meka
školjko svemira? U tvom zvezdanom telu
tanani sjaj italijanskog slikarstva spava,
čudesna dubina metalne geometrije
optače ljude, anđele, životinje i zemlje.
Objavljuješ darove mudrih, rumen miluje
tvoje grudi, kosu, dugorepi paunovi u južnom
nebu. Otkuda dolaziš sinja školjko svemira?
U ljiljanima, koji su lađe u ogledalima trešnji,
duge druge ruke, mirisne u vinu koje se toči
iz mlade dojke Madone. Tvoje usne žare otrovane,
rađa se svetlost, plava soba jezika.
Otkuda dolaziš velika Botičelijeva školjko?

(Botičeli)

Izljubih poslednji kubik tvoje kože, toliko skrovitih mesta
nadoh gde bih se mogao skriti, ako bi došlo do rata. Toliko
rupica i džepića ima na tebi, toliko dolinica i meškorišćenih
površina za stambene blokove, za garaže; koliko samo naslonjača
za maratonce. Ali, još ne otkrih sve zoo-vrtove na tebi. Kada si
oprala glavu, svalih te na zemlju; možda je baš tad dotrčao moj
prvi sin; možda se baš tad osušila moja prva kći.

(Plovi na jagodi...)

san u malcon- tento baru

slobodan tišma

Iz zahvalnosti što me je sud
Oslobodio krivice
Poklonio sam jednoj devojci
Sve knjige koje sam imao. Ali
Starci su pretili da će
Ako se presuda ne poništi
Prestati da vode brigu
O uginulim životinjama
Što bi izazvalo pustoš u gradu

Majke.
Toči toči ja ne marim
Zigfirid kada je bio na vrhuncu
Motor se ugasio u ponoru
Njegovo stodobno brujanje
Među stenama još hladnim od buke
Beše to sećanje na kuću
Ili pre će to biti kuća carinika
Interrex

Ako tražiš nečiju senku
To je najviše što možeš naći
Senku nekog čoveka ili senku drveta
Na livadi u društvu devojčica
Ahil ugrabljen s ostrva
Odbačene svilene haljine belasaju se
Na stenju ogrezlom u penu i talase
Cinober skinit s lica
Da li ću te poznati jedinom
Sedeći za stolovima onim
U društvu nepoznatom
Pod večitom tamninom svoda
U licu promenjenom ozarenom
Napola skamenjenom znak neki videću
Da li
Da li ću poverovati da si to ipak ti
I to će biti dovoljno
Da više ne počinjem razgovor
S najbližim što sedi za stolom pored mene
Razgovor koji nas vodi nazad
U rat i u vatru
Ako tražiš mečiju senku
To je najviše što možeš naći
Ako gledaš nekog pod šlemom
Znaj da to može biti bilo ko
Samo ne onaj koji je zaboravio
Govor majki
Jer njega nema
Senku podneti teško je
Jer težina je njena
Neodvojiva od tla kojim hoda

Ne primećuje više proticanje
godišnjih doba. Opadanje lišća, sat koji
otkucava

Pastiri, zbogom.
Zbogom, seljačka čestitosti
lek taj više nikom nije potreban
vazduh, vegetacija, sve je
suvušno
U jednom plamenu prepoznatljivo je
more
Muzika treba (konačno) da umre
Sve treba da se zaledi
makar samo na pet minuta
Tako nam govori Bezimeni

Preveo:
Vojislav Despotov

Rastrgnut.